

HELYI TANTERV

ÉNEK-ZENE NÉMET NYELVEN

KÉT TANNYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA
1-4. OSZTÁLY

A német két tannyelvű oktatás szerves részét képezi a művészeti nevelés, mely műveltségi terület többek között az ének-zene célnyelvi oktatását is magában foglalja.

Az ének-zene érzelmi hatása miatt jól közvetíti a nyelvet, miközben jelentős mértékben hordoz ismereteket a német nép hagyományairól, kultúrájáról, ünnepeiről.

A dalok egy része hagyományos gyermekdal, de a tananyagban szerepelnek mai modern előadók gyermekdalai, feldolgozások ill. mesék, mesefilmek betétdalai is, melyeket a német gyermekek jól ismernek és énekelnek.

A dalok ritmikája, dallama, az előadók kiejtése lehetővé teszik a német nyelv intonációjának korai elsajátítását, megkönnyítve ezáltal a szótanulást, mivel egyfajta fonetikai gyakorlatot jelentenek. A dalok mellett elősegítik a helyes kiejtés elsajátítását az ének órán tanult mondókák és dalos játékok is.

Célok és feladatok

Az iskolai zenei nevelés fontos szerepet vállal a tanulók jellemformálásában, elősegíti értelmi és érzelmi fejlődésüket.

Az ének-zene tanítás célja az általános iskola alsó tagozatán:

- Az ének-zene oktatás alapját képezi az énekes tevékenység, a német dalok elsajátítása.
- Fontos feladat a közös éneklés és az egyéni éneklés megszerettetése, a játékkal, tánccal, mozgással egybekötött csoportos éneklés, melynek közösségformáló szerepe van és elősegíti a tolerancia, valamint az egymásra figyelés képességének fejlődését.
- Az éneklési kultúra megalapozása az általános iskola alsó tagozatában az ének-zene oktatás feladata, a szöveg tartalmának megfelelő érzelmek, karakterek zenei kifejezése az előadói készséget gazdagítják.
- A szöveg pontos ismerete, tartalmának megértése elősegíti a pontos, érzelmekben gazdag éneklést.
- A dalok ritmikájának elsajátítása és a ritmusgyakorlatok hozzájárulnak a hallás fejlesztéséhez, a dalok hű visszaadásához. A ritmikai hangszerek és a gyermekhangszerek használata fejlesztik a hangszínhallást, és kedvet ébresztenek a rendszeres hangszertanuláshoz.
- A zenehallgatás az auditív befogadókészség fejlesztésének eszköze és a gyermeki élményvilág fontos része.

1. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Éves óraszám: 37 óra

Fejlesztés:

- az éneklési készség fejlesztése és az éneklési kultúra kialakítása közös énekléssel.
- A helyes légzéstechnika kialakítása, fejlesztése légzőgyakorlatokkal.
- A szöveg globális értése, a helyes kiejtés elsajátítása, pontos intonáció és artikuláció.
- Az előadói készség fejlesztése rövid szerepjátékokkal, játékos mozgással kísért éneklés, pantomim.
- Megfelelő énektempó kiválasztása, a helyes tempó elsajátítása, ritmikai gyakorlatok, ritmusérzék fejlesztése ritmushangszerekkel.
- Emlékezőképesség fejlesztése a szövegek elsajátításával, rövid ritmusok visszaadásával.

Éneklés:

Az éneklés során fontos elsajátítatnunk a helyes testtartást, a megfelelő légzéstechnikát. A dalok kezdő hangmagasságának felismerése és átvétele alapkövetelmény első osztályban. A közös éneklés és az egyéni éneklés során fokozatosan meg kell ismerkedniük a tanulóknak a szöveggel és a dallammal, míg végül helyes ritmussal, dallammal és szöveggel emlékezetből el tudják énekelni az adott dalokat.

Zenehallgatás:

A dinamikai és ritmikai ellentétek felismerése – magas/mély, gyors/lassú ill. halk/hangos – a zenehallgatás során.

A hangfajták megkülönböztetésének képességét fejlesztjük az első osztályban. A tanulóknak meg kell tudni különböztetni a zajokat, zörejeket, emberi hangfajtákat.

Témakörök:

- Állatokról szóló mondókák, énekek, dalos játékok.
- Napirend: köszöntés, búcsúzás, öltözködés, ruhadarabok, iskola.

- Ünnepeink: Sankt Martin, Weihnachten, Advent, Nikolaus, Ostern
- Színek világa, foglalkozások, táplálkozás, gyümölcsök.

2. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Éves óraszám: 37 óra

Fejlesztés:

- Egyszerű német nyelvű instrukciók megértése, végrehajtása.
- az éneklési készség fejlesztése és az éneklési kultúra kialakítása közös énekléssel.
- Kánonéneklés bevezetése, az egymásra figyelés képességének kialakítása.
- A szöveg globális értése, a helyes kiejtés elsajátítása, pontos intonáció és artikuláció.
- Az előadói készség fejlesztése rövidebb ill. hosszabb szerepjátékokkal, játékos mozgással kísért éneklés.
- Emlékezőképesség fejlesztése a szövegek elsajátításával, rövid ritmusok visszaadásával.
- Ritmikai készség fejlesztése ritmushangszerekkel, ritmuskánon megszólaltatása csoportos osztásban, ritmusfelelgetős.
- Az első osztályos követelmények ismétlése, továbbfejlesztése.

Éneklés:

Német népdalok, gyermekdalok éneklése közösen ill. egyénileg. A szövegek illusztrálása, előadása szerepek szerint. A zenei hangsúlyok kifejezése az énekes előadásban. Pentaton dallamok éneklése. Életkori sajátosságoknak megfelelő műdalok éneklése gyermekhangszerek kíséretével. Ritmikus mondókák tanulása.

Zenehallgatás:

Zenei együttesek felismerése hangzás után. Vokális- és hangszeres dalok hallgatása. Hagyományos gyermekdalok feldolgozása különböző zenei stílusban. Hangszerfelismerés hallás után: vonós-, fúvós, ütős- ill. húros hangszeres játékok.

Témakörök:

- Az első osztályban tanult dalok, mondókák ismétlése, felelevenítése.
- Erdők, mezők állatai és növényvilága,
- Évszakokhoz köthető dalok: őszi énekek, téli tevékenységek, tavasz virágai, nyári szünidő, időjárás.
- Ünnepekörök dalainak ismétlése ill. bővítése: Sankt Martin, Muttertag, Geburtstag, Weihnachten usw.
- Sportolással, szabadidővel kapcsolatos énekek ill. mondókák.

3. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Éves óraszám: 37 óra

Fejlesztés:

- A második osztályban tanult tananyag ismétlése, bővítése.
- Egyéni éneklés fejlesztése játékos formában, szerepjátékok segítségével, felelgetős énekléssel.
- Kánonéneklés csoportos előadása, kétszólamú ritmusgyakorlatok hangoztatása, ezek fejlesztése.
- A zenei tartalom közvetítésének fejlesztése, szöveghű előadásmód, a zene érzelmvilágának kifejezése az éneklés során.
- Tempóváltás gyakorlása, dallam-kiegészítés előkészítése.
- Zenei kifejezések elsajátítása német nyelven, azok felismerése, megértése és használata.

Éneklés:

Külföldi gyermekdalok német adaptációjának éneklése, modern gyermekdalok, hagyományos dalok feldolgozásainak ismerete. Kétszólamú éneklés csoportosan. Kánonéneklés ill. ritmuskánon alkalmazása német gyermekdalok segítségével. Hosszabb – több versszakos – dalok éneklése emlékezetből.

Zenei olvasás – írás:

Olvasógyakorlat, zenei alapfogalmak megismerése, elsajátítása német nyelven. Ritmusértékek elnevezése, ritmusok lejegyzése hallás után, hiányzó ritmus pótlása stb.

Zenehallgatás:

A zene által közvetített érzelmvilág kifejezése, tájkép megrajzolása, a zene tartalmának felismerése, a hangszerek szerepe a művekben. Hangszerek hallás utáni megállapítása. Kórustípusok hallás utáni megnevezése.

Témakörök:

- Az előző osztályokban tanult dalok ismétlése.
- Testrészekkel kapcsolatos dalok, családtagokról szóló énekek,
- Mindennapos tevékenységek: főzés, mosás, tanulás, munka, szabadidő,
- Ünnepekörök dalainak ismétlése, bővítése. Állatvilág – vadon élő állatok.
- Hagyományos gyermekdalok.
- Modern német gyermekdalok.

4. évfolyam

Heti óraszám: 1 óra

Éves óraszám: 37 óra

Fejlesztés:

- A harmadik osztályos ismeretek elmélyítése, ismétlése.
- Táncos mozgáselemek összekapcsolása énekes gyermekjátékokkal, mozgásfejlesztés.
- Improvizációs készség fejlesztése, az adott dallamhoz befejezés szerkesztése.
- Több versszakból álló műdalok éneklése, zenei alap segítségével.
- Variációs készségfejlesztés a megismert ritmikai, dallami elemekkel.

Éneklés:

Fokozatos erősítés – halkítás éneklés közben, ritmusváltás. Szerepjátékok előadása, mozdulatsorral, tánccal kísért éneklés. Kánonéneklés több versszakos dalokkal.

Zenei olvasás – írás:

Ritmusértékek lejegyzése hallás után. A tanult ritmusképletek olvasása. Ötfokú olvasógyakorlatok. A hangok elhelyezése a vonalrendszerben.

A zenei kifejezések ill. egyes hangszerek megnevezése német nyelven.

Zenehallgatás:

Cselekményes művek hallgatása, a cselekmény tartalmának megismerése, hangszerek kifejezőerejének felismerése. Táncritmusok megkülönböztetése – a sváb és német táncritmus felismerése. Német zeneszerzők műveinek ismerete, stílusok közötti különbség felismerése.

Témakörök:

- Az előző években tanult dalok ismétlése, felelevenítése,
- német kisebbségi dalok,
- hangszerekkel kapcsolatos énekek,
- ünnepkörök dalai,
- táncmozgással előadható dalok, szerepjátékok,
- német gyermekdalok modern feldolgozásban, mesefilmek betétdalai ill. főcímműzénái,
- évszakokhoz kötött dalok: tavaszköszöntő, hónapok,
- emberi tulajdonságokhoz köthető dalok, helyes viselkedési formák stb.